

Der er god inspiration til samarbejde med private uden for kommunegrænsen

Der er stor variation i kommunernes samarbejde med private virksomheder. Såfremt de kommuner, som ligger under landsgennemsnittet, øger samarbejdet til landsgennemsnittet, vil der potentielt være gevinster for kommunerne på 520 mio. kr.

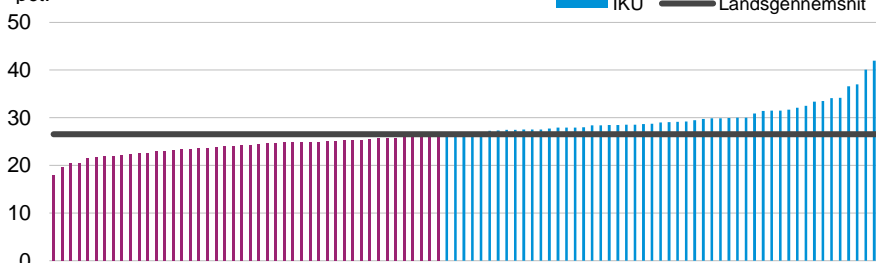
Stor variation i kommunernes samarbejde med private leverandører

Variationen blandt de danske kommuners samarbejde med private virksomheder er stor. Forskellen udgøres af et spænd mellem 18 og ca. 44 pct. konkurrenceudsættelse, målt som andel af de opgaver, som rent faktisk kan konkurrenceudsættes. I 2019 blev 26,5 pct. af de udbudseggede driftsopgaver udbudt til konkurrence hos private virksomheder.

Kommunernes konkurrenceudsættelse varierer med knap 26 procentpoint

Kommunernes samlede konkurrenceudsættelse

pct.

Anm.: Indikator for konkurrenceudsættelse opgøres som forholdet mellem mængden af de udbudte kommunale driftsopgaver og de udbudseggede opgaver, jf. Social- og Indenrigsministeriets definition. Den lyserøde farve indikerer de kommuner, der konkurrenceudsatte under landsgennemsnittet. Landsgennemsnittet er beregnet som et vægtet gennemsnit med de kommunale udgifters størrelser som vægte, jf. Social- og Indenrigsministeriets definition.
Kilde: Danmarks Statistik, Social- og Indenrigsministeriet samt DI-beregninger.

Gevinst ved øget samarbejde med private virksomheder

Såfremt en kommune vælger at lade en privat leverandør løse en driftsopgave, kan resultatet være en gevinst på driftsudgifterne på op til 15 procent.¹ Dette skyldes i høj grad, at man ved at udbyde opgaver til private virksomheder kan bidrage til at skabe klarhed over den bedst mulige pris for løsningen af den pågældende opgave. Samtidig skabes der øget incitament til at øge effektiviteten i kommunerne, idet disse bliver udsat for konkurrence fra virksomhederne i den private sektor.

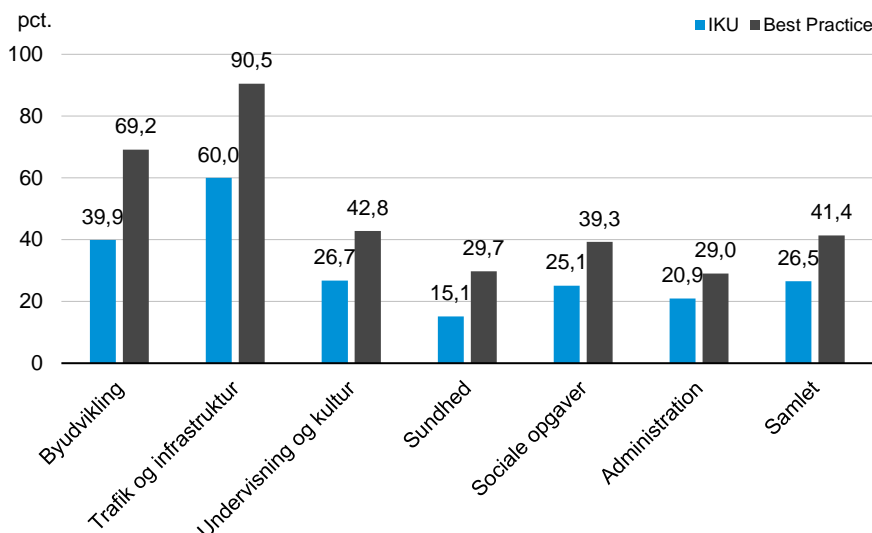
For kommunerne er potentialet stort. Eksempelvis har de 47 kommuner under landsgennemsnit et potentiale for yderligere udbudte kommunale opgaver svarende til knap 3,5 mia. kr., der potentielt vil kunne løses af private virksomheder, alene ved at løfte deres andel af udbudte opgaver til landsgennemsnittet. Såfremt det medfører de forventede gevinster, vil disse kommuner kunne hente gevinster for op til 520 mio. kr.

Det offentlig-private samspil varierer på tværs af opgaverne

Kommunernes regnskaber udgøres af seks overordnede opgaveområder. Det er på området for de tekniske opgaver², at samarbejdet med private virksomheder er størst.³

Offentlig-privat samspil størst for de tekniske opgaver

Gennemsnit for kommunerne samlet set og best practice

Anm.: Indikator for konkurrenceudsættelse opgøres som forholdet mellem mængden af de udbudte kommune driftsopgaver og de udbudsegnede opgaver, jf. Social- og Indenrigsministeriets definition. Sorø Kommune er ikke inkluderet i hovedkonto omhandlende 'Sundhed' grundet konteringsfejl. Best practice defineres som gennemsnittet af de ti kommuner IKU, der inden for hver hovedkonto konkurrenceudsætter den største andel af de udbudsegnede opgaver. Landsgennemsnittet er beregnet som et vægtet gennemsnit med de kommunale udgifters størrelser som vægte, jf. Social- og Indenrigsministeriets definition.
 Kilde: Danmarks Statistik, Social- og Indenrigsministeriet samt DI-beregninger.

¹ Se metodeafsnit for yderligere information.
² De tekniske opgaver udgøres af opgaver forbundet med byudvikling og trafik og infrastruktur.
³ Eksempler på godt samarbejde mellem private virksomheder og kommuner findes her.

Yderligere opgaver for 35,9 mia. kr. kan findes ved løft til best practice

Dog er den store afstand mellem gennemsnittet for kommunerne og best practice vidne om en stor spredning i andelen af samarbejdet med private virksomheder om driftsopgaver blandt kommunerne.

Best practice giver et udtryk for den yderligere værdi, der opnås ved at kommunerne øger deres samarbejde med private virksomheder svarende til gennemsnittet for de ti bedste kommuner inden for hver hovedkonto. I 2019 ligger best practice-målet på 41,4 procent.

Det svarer til udbudte opgaver for yderligere 35,9 mia. kr. i forhold til det nuværende niveau. Denne potentielle forøgelse af samarbejdet med private virksomheder kan resultere i gevinster op til 5,4 mia. kr. hos kommunerne samlet set. Disse besparelser kunne derved bruges til borgernær velfærd så som bedre normeringer på dagsinstitutioner eller ældrepleje.

Metode

Definition af IKU

Kommunernes samarbejde med private virksomheder måles i denne analyse ved Indikator for Konkurrenceudsættelse (IKU), som er fastsat af Social- og Indenrigsministeriet. IKU'en beskriver forholdet mellem konkurrenceudsatte driftsopgaver og den samlede mængde af udbudseggede opgaver i en kommune opgjort i nettodriftsudgifter. De konkurrenceudsatte opgaver består af de driftsopgaver, der varetages af private leverandører og kommunernes egne vundne bud.

I Sorø Kommune er der for 2019 registreret en konteringsfejl på hovedkonto 4 omhandlende Sundhed, hvilket betyder, at kommunens IKU ikke er medtaget i denne hovedkonto men i den samlede IKU, jf. Social- og Indenrigsministeriets metode.

Besparelse på 10-15 pct. af udgifterne

DI vurderer på baggrund af flere forskningsartikler og rapporter fra bl.a. Quartz, EffektDoku og Udbudsportalen, at kommunerne kan opnå en bruttogeinst på 10-15 pct. af udgifterne ved at konkurrenceudsætte driftsopgaver, der ikke tidligere har været konkurrenceudsat.

Denne antagelse bygger på eksisterende studier om økonomiske effekter af konkurrenceudsættelse – læs mere herom i [Dokumentation for potentiale ved konkurrenceudsættelse](#).

Kommuner med konkurrenceudsættelse under landsgennemsnittet

Som nævnt er besparelsen beregnet med udgangspunkt i kommunerne, der i 2019 konkurrenceudsatte opgaver under landsgennemsnittet.

De berørte kommuner og deres IKU er præsenteret i nedenstående tabel.

Medtagne kommuner i analysen

Kommuner med IKU under landsgennemsnittet

Kommune	IKU for 2019 (pct.)	Mulig merkonkurrence (mio. kr.)	Estimeret gevinst (15 pct.) (mio. kr.)
Samsø	18	23,7	3,6
Ærø	19,6	29,4	4,4
Tårnby	20,5	108,8	16,3
Norddjurs	20,5	100	15,0
Skive	21,5	99,4	14,9
Sønderborg	21,7	148,8	22,3
Nyborg	21,9	59,4	8,9
Mariagerfjord	21,9	79,5	11,9
Nordfyns	22,2	49,5	7,4
Randers	22,3	167,1	25,1
Københavns	22,6	985,4	147,8
Lemvig	22,6	33	4,9
Skanderborg	23	84,7	12,7
Vallensbæk	23,1	22,2	3,3
Fredericia	23,2	72,6	10,9
Bornholm	23,3	61,7	9,3
Syddjurs	23,4	53	7,9
Århus	23,5	392,1	58,8
Rebild	23,5	33,5	5,0
Hedensted	23,9	45	6,8
Svendborg	24	59,6	8,9
Haderslev	24,1	57,6	8,6
Kerteminde	24,2	21,9	3,3
Hvidovre	24,3	54,7	8,2
Gladsaxe	24,4	64,8	9,7
Ballerup	24,7	47	7,1
Esbjerg	24,7	88,4	13,3
Billund	24,8	19,2	2,9
Frederikshavn	24,8	42,8	6,4
Hjørring	24,8	48,9	7,3
Rødovre	24,9	30,8	4,6
Thisted	24,9	31,4	4,7
Furesø	25,1	24,4	3,7
Kalundborg	25,1	27,7	4,2
Langeland	25,2	9,3	1,4

Roskilde	25,3	47,9	7,2
Rudersdal	25,4	28	4,2
Vejen	25,5	16,8	2,5
Struer	25,7	7,2	1,1
Favrskov	25,8	12,2	1,8
Ringkøbing-Skjern	25,8	16,7	2,5
Morsø	25,9	5,7	0,9
Lyngby-Taarbæk	26	12,2	1,8
Kolding	26,1	13,3	2,0
Herning	26,2	11,4	1,7
Assens	26,4	2,1	0,3
Tønder	26,4	2,4	0,4

Anm.: Landsgennemsnittet var for 2019 26,5 pct. Landsgennemsnittet er beregnet som et vægtet gennemsnit med de kommunale udgifters størrelser som vægte, jf. Social- og Indenrigsministeriets definition.

Estimatet er afrundet til nærmeste hele mio. kr.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger